

Activiteitenplan:
Herfst in het donkere bos.
Vertaald door Nannie Kuiper

Herfst in het donkere bos.

Inhoudsopgave:

Activiteiten die betrekking hebben op de tussendoelen en gerelateerd zijn aan het prentenboek: Herfst in het donkere bos.

1. Introductieactiviteit:

- Het kastje, boeken en plaatjes, letters en laatjes wordt geïntroduceerd. Pag. 2.

2. Boekoriëntatie:

- Het bespreken van het boek, titel, schrijver. Pag. 3.

3. Verhaalbegrip:

- Verhaalbegrip I: verhaalschema. Pag. 4.
- Verhaalbegrip II: aanschouwingsmaterialen.
- Verhaalbegrip III: afbeeldingen.
- Verhaalbegrip IV: logisch rangschikken.

4. Functies van geschreven taal:

- Een appeltaart bakken. Pag. 7.
- Eigen jam.
- Informatie over herfst.

5. Relatie tussen gesproken en geschreven taal.

- Seizoenenboekje. Pag. 9.

6. Taalbewustzijn (fonologisch bewustzijn).

- Spelen met klanken. Pag. 11.
- Rijmzinnen maken.
- Stappen in de herfst.
- Woorden in klankgroepen verdelen.

7. Taalbewustzijn (fonemisch bewustzijn).

- Woorden met beginrijm. Pag. 14.
- Hakken en plakken met Rik, Dik en Diewertje.

8. Alfabetisch principe.

- Zoem, zoem, zoem de letterbij. Pag. 16.
- De letter R.

Vervolgactiviteiten:

Pag. 16.

Introductie-activiteit.

Doel:

- De kinderen maken kennis met het kastje.
- De kinderen mogen suggesties doen over de inhoud van het kastje en de laatjes.
- De kinderen weten na afloop van deze activiteit dat het kastje bedoeld is om met een boek en letters te gaan werken.

Inhoud:

De kinderen zitten in hoefijzervorm rond de verteltafel.

Op de verteltafel staan allerlei attributen die te maken hebben met het boek dat voorgesteld zal worden.

De leerkracht haalt de voorkennis van de kinderen op omtrent het thema herfst.

Op de verteltafel staat ook het kastje.

- Wat zou dat zijn?
- Waarvoor zou dat zijn? Er zitten laatjes in, letters en pictogrammen op.
- Waarvoor zijn die pictogrammen?
- Wat staat er op de zijkant? Wat kun je met letters?
- Wat staat er op het kastje? Waarvoor is die standaard?
- Zouden die laatjes open kunnen?

De leerkracht vertelt de kinderen dat dit kastje een naam heeft:

"Boeken & praatjes, Letters & laatjes".

Beknopt samenvatten wat de kinderen al gezegd hebben en daaraan het nodige toevoegen zodat de bedoeling van het kastje duidelijk wordt voor de kinderen.

We gaan het boek dat op de standaard hoort lezen en daarna gaan we steeds een laatje open doen. In ieder laatje zit iets anders. Iets waarmee we een spelletje kunnen doen.

Tussendoel 1: Boekoriëntatie.

Doel:

- De leerlingen kunnen na afloop van het verhaal de titel en de schrijver van het boek aanwijzen.
- De kinderen kunnen de woorden van de titel tellen, dat zijn er veel, een lange titel.
- De kinderen kunnen a.h.v. de tekening op de voorkant een voorspelling doen over de inhoud van het verhaal.
- De kinderen weten dat je een boek van voor naar achter leest.
- Kinderen weten dat je op een bladzijde bovenaan begint te lezen.
- Kinderen weten dat je van links naar rechts leest.

Inhoud van de activiteit:

De leerkracht laat de kinderen het boek zien. Wat zie je?

De leerkracht speelt in op de reacties van de kinderen en stuurt naar de bovenstaande doelen.

De woorden zijn samen een zin. Deze zin op de voorkant van het boek noemen we de titel. De leerkracht schrijft de titel van het boek op een flap. Ze leest de titel dan nog eens voor.

Wie kan dit mooie boek gemaakt hebben? Hoe noemen we iemand die boeken maakt, schrijft? De leerkracht schrijft de naam van de schrijver op de flap.

Als het om de tekening van de voorkant van het boek gaat, kan de leerkracht vragen of de kinderen de eekhoortjes kennen.

De handpop komt te voorschijn.

He, hoorde ik hier mijn naam? Gaat dit over mij?

Waarom heeft mij niemand geroepen?

Wanneer de (seizoenen)boeken van het bos bekend zijn bij de kinderen is een kort gesprekje met de kinderen en de handpop hierover wel op z'n plaats.

Op de flap schrijft Rik, de handpop zijn naam erbij want het boek gaat over hem en zijn broertje en zusje.

De naam van Rik stond al op de flap, kan iemand die zien?

Nu schrijven we de namen van zijn broertje Dik en zijn zusje Dieuwertje er ook bij.

Rik wil nu graag samen met de kinderen het boek lezen.

Bij het voorlezen hoort de la met het boek,
die wordt als eerste open gemaakt.

Tussendoel 2: Verhaalbegrip.

Doel:

la1.

Voor het lezen.

- De kinderen breiden hun woordenschat uit door de aanschouwingsmaterialen te benoemen.
- De kinderen kunnen a.h.v. de titel van het boek en de aanschouwingsmaterialen een voorspelling doen over het verhaal.

Na het lezen.

- De kinderen kunnen a.h.v. de aanschouwingsmaterialen het verhaal navertellen en/of na spelen.
- De kinderen kunnen de losse plaatjes, enkele illustraties uit het boek, in de goede volgorde leggen en het verhaal erbij vertellen.
- De kinderen kunnen zien wanneer er een plaatje bij zit dat niet in het verhaal hoort.
- De kinderen kunnen aangeven waarom dat plaatje er niet bij hoort.

Inhoud:

De grootste la van het kastje wordt geopend.

Er zit in:

- Plaatjes van het boek.
- Een dennenappel.
- Een kleine sjaal.
- Besjes en noten.
- Herfstblaadjes.
- Een paddestoel.
- Rode vruchten.
- Rode cirkel.

Op de verteltafel staan:

- Eekhoornknuffels.
- Herfstspullen.
- Een kookboek, hoe maken we jam.
- Praatplaat over herfst.
- Prentenboeken over herfst:
 - * Kummeling maakt appeljam.
 - *
 - *

De spullen worden bekeken en benoemd. De relatie die ze hebben met het boek, voorspellingen die eventueel gedaan werden, worden ook ter sprake gebracht.

Vervolgens wordt het boek voorgelezen, want we zijn nu toch allemaal erg nieuwsgierig geworden. Rik leest mee.

Bij de bladzijde waar Rik Dik en Diewertje een nieuwe trui krijgen kun je met de kinderen overleggen waarom de eekhoorntjes een nieuwe trui krijgen. Wat is het voor een trui?

Wat gaan de eekhoorntjes doen als ze de nieuwe trui aan hebben?

Op de bladzijde waar de zon "in brand staat" is de vraag aan de kinderen wat hier gebeurt. Wat gebeurt er als de zon rood aan de hemel staat? Wat doen kinderen als het donker wordt? Wat doen eekhoorntjes als het donker wordt?

Het verhaal kan meerdere keren voorgelezen worden, op verschillende tijdstippen.

Nadat het boek voorgelezen is kunnen ook de andere laatjes geopend worden.

Het tijdstip hiervoor wordt door de leerkracht zelf bepaald. Ook de laatjes kunnen meerdere keren gebruikt worden, al naar gelang de interesse van de leerlingen.

Het zijn keuze activiteiten er hoeft geen volgorde aangehouden te worden.

Keuze activiteiten

De volgende activiteiten kunnen **na het lezen** worden uitgevoerd m.b.t. verhaalbegrip.

****Verhaalbegrip I:***

Verhaalschema maken m.b.v. pictogrammen.

Doel:

- De leerlingen weten waarvoor pictogrammen dienen.
- De leerlingen kunnen m.b.v. deze pictogrammen het verhaal schematisch navertellen.

Inhoud:

De kinderen zitten in hoefijzervorm rondom de flap.

Op de flap zijn pictogrammen getekend. De kinderen weten wat pictogrammen zijn, de leerkracht hoeft hier alleen aan toe te voegen waarvoor deze dienen.

Wie.

Wat.

Waar.

Met de bovenstaande gegevens wordt het verhaal in grote lijnen opnieuw weergegeven.

Dit kan aangevuld worden met woorden en tekeningen van de kinderen.

Deze flap krijgt een plaats in de klas, b.v. bij de verteltafel of in het boekenhoek.

Hij moet wel duidelijk te zien zijn, zodat hij er weer makkelijk bij betrokken kan worden.

****Verhaalbegrip II:***

Navertellen van het verhaal m.b.v. de aanschouwingsmaterialen.

Doel:

- De leerlingen breiden hun woordenschat uit door de materialen te benoemen, te gebruiken en erover te praten.
- De leerlingen van groep 1 zijn in staat om het verhaal globaal te vertellen met 4 attributen.
- De leerlingen van groep 2 zijn in staat het verhaal precies na te vertellen m.b.v. 8 attributen.

Inhoud:

In de onderste lade liggen aanschouwingsmaterialen die direct betrekking hebben op het boek.

In groep 1 worden de 4 dingen en in de juiste volgorde eruit gehaald door de leerkracht en door de leerlingen benoemt. Zo ontstaat de verhaallijn.

In groep twee worden er 8 dingen willekeurig uit gehaald, door de leerlingen benoemd en in de goede volgorde gelegd, om zo de verhaallijn m.b.v. de spullen na te vertellen.

****Verhaalbegrip III:***

Navertellen van het verhaal m.b.v. afbeeldingen.

Doel:

- De leerlingen van groep 1 zijn in staat om het verhaal in grote lijnen weer te geven m.b.v. 4 afbeeldingen.
- De leerlingen van groep 2 zijn in staat het verhaal nauwkeurig na te vertellen m.b.v. 8 afbeeldingen.

Inhoud:

In de onderste lade liggen ook afbeeldingen, door de leerkracht geselecteerd.

Deze plaatjes zijn kopieën van de illustraties van het boek. Voor groep 1 zijn hiervoor de vier belangrijkste afbeeldingen gekozen en voor groep 2 acht afbeeldingen.

Het navertellen van het verhaal kan per groep gebeuren, de kinderen vullen elkaar dan aan. Het kan ook goed gebruikt worden voor een leerling, zo krijgt de leerkracht een duidelijk beeld van wat het kind en hoe het kind verteld.

****Verhaalbegrip IV:***

Het logisch rangschikken van een verhaal met de juiste afbeeldingen.

Doel:

- Het kind kan zelf bepalen welke afbeeldingen bij het verhaal horen.
- Het kind kan aangeven waarom een afbeelding wel of niet bij het verhaal hoort.

Inhoud:

De leerling krijgt een aantal afbeeldingen, door de leerkracht geselecteerd. Het zijn allemaal afbeeldingen uit prentenboeken van het donkere bos, maar er zitten er een of twee bij die bij een ander verhaal horen. De leerling moet uitzoeken welke afbeeldingen dat zijn en moet verwoorden waarom die afbeelding hier niet thuis hoort.

Het aantal goede en foute afbeeldingen kan per groep, maar ook per leerling verschillen.

Deze activiteit kan in de hele groep gebeuren, waarbij de leerlingen elkaar aanvullen, maar het kan ook goed gebruikt worden als individueel signaleringsinstrument.

Tussendoel 3: Functies van geschreven taal.

Een werkboek voor de herfst.

Een kookboekje met herfstrecepten.

La 2.

Doel:

- De leerlingen ervaren dat je iets kunt leren door te lezen.
- De leerlingen leren dat je m.b.v. letters en tekeningen werkschema's kunt maken.
- De leerlingen ervaren dat werkschema's je helpen bij het uitvoeren van activiteiten.

Een appeltaart maken:

Samen met de kinderen een appeltaart maken, een eenvoudig recept is al te vinden op een pak bakmeel. Kinderen kunnen recepten meenemen van thuis; de recepten kunnen verzameld worden en bewaard in een bakboekje; ouders kunnen gevraagd worden om te assisteren op de bakdag.

Maak met de kinderen een plan:

- Wat hebben we nodig om een appeltaart te maken? (ingrediënten opschrijven op de flapover, teken bv een pakje boter achter het woord, ook de kom en bakblik erbij schrijven)
- Hoe gaan we het doen - een plan van aanpak maken. (deeg kneden, appels schillen en in partjes snijden, deeg uitrollen, appeltjes in de taart scheppen - taart in de oven zetten)
- Wie gaat wat doen en in welke volgorde?

Als de taart klaar is dan wordt het smullen!

Een potje jam maken:

Ook hiervoor kunnen kinderen zelf met recepten komen en kunnen ouders gevraagd worden om te assisteren.

Het is natuurlijk het allerleukste als de kinderen de bessen, vruchten zelf geplukt of meegebracht hebben.

Maak met de kinderen een plan:

- Wat hebben we nodig om een jam te maken? (ingrediënten opschrijven op de flapover, teken bv een glazen potje achter het woord)
- Hoe gaan we het doen - een plan van aanpak maken. (bessen wassen, bessen in een pan doen, suiker erbij gieten, roeren)
- Wie gaat wat doen en in welke volgorde?

Als de jam klaar is dan kan die in glazen potjes geschept worden.....

Er kunnen in dit laatje kookboeken, kleine deegroller of andere attributen die betrekking hebben op dit tussendoel.

Verder is in dit laatje allerhande informatie te vinden die betrekking heeft op het thema.

Keuzeactiviteiten.

*** Informatie over herfst.**

Doel:

- De leerlingen ervaren dat je iets kunt leren, informatie kunt verzamelen door iets te lezen.
- De leerlingen ervaren dat je m.b.v. letters en tekeningen werkschema's kunt maken.
- De leerlingen ervaren dat je door het gebruik van werkschema's je opdrachten, activiteiten kunt uitvoeren.

In de la met i zit algemene informatie over herfst.

Deze informatie kan door de leerkracht interactief worden voorgelezen.

De leerlingen kunnen hiermee spelen, ontdekken, leren, lezen, ervaren.

Het is de bedoeling dat in deze la allerlei zaken te vinden zijn die te maken hebben met herfst.

Waarom kun je zien dat het herfst is? Waar kun je heel goed zien dat het herfst is? Kun je ook voelen dat de herfst er is?

Wat heb ik nodig voor een stevige herfstwandeling?

Wat heb ik nodig voor een potje jam?

Een appeltaart?.....

Zijn alle bomen hetzelfde? Welke bomen kennen we? Hebben die ook andere blaadjes?

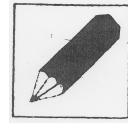
Welke vruchten zijn er in de herfst? Dennenappels, eikels, bramen, appels, peren.....

Wat doen we met die vruchten? Wat doen de dieren in het donkere bos met die vruchten?

Kun je vruchten alleen in het bos vinden? Nee, waar vinden we die nog meer? (winkel)

Allemaal appeltaart (prentenboek)

Tussendoel 4: Relatie tussen gesproken en geschreven taal

Het boek van gevonden voorwerpen bij de herfstwandeling.

La 3.

Doel:

- De leerlingen ervaren dat je dingen die je hoort of denkt (hoort in je hoofd) ook op kunt schrijven.
- De leerlingen ervaren dat de dingen die je opschrijft vervolgens ook weer door jezelf of door een ander gelezen kunnen worden.
- De leerlingen kunnen zelf ook iets opschrijven, cq tekenen over wat ze denken.

Inhoud:

Als het laatje opengemaakt wordt, wijs dan kort op het pictogram. Wat zie je? Wat zouden we hier moeten doen?

In het laatje ligt een boekje. Het is een album? Een plakboek? Een.....

Wat is een album, plakboek.....

De juf schrijft het op de flap, zodat de kinderen mee kunnen kijken.

.....

Het aanleren van het versje:

Doel:

- De leerlingen ervaren dat ze het versje dat ze horen ook op kunnen schrijven.
- De leerlingen kunnen het laatste woord, het rijmwoord van een zin invullen.
- De leerlingen kunnen m.b.v. pictogrammen het versje op de flap herkennen.

Inhoud:

Bij deze activiteit wordt wederom de handpop gebruikt.

Versje over de herfst: Plum de plakmuis.

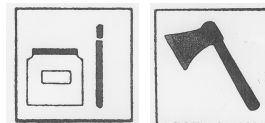
In het huis van Plum de plakmuis
staan de stoelen in gang.
Plum die pakt zijn emmer plaksel
en een rolletje herfstbehang.

Plakkend zingt die Plum een liedje,
dat is knap van die behanger.
Plum kan niet alleen knap plakken
hij is ook een knappe zanger.

Tussendoel 5: Taalbewustzijn (fonologisch bewustzijn).

Klanken en klankgroepen.

La 4.

Spelen met klanken.

Doel:

- De leerlingen horen dat woorden hetzelfde klinken, rijmen.
- De leerlingen kunnen zelf woorden bedenken die hetzelfde klinken, rijmen.

Inhoud:

Het versje wordt opgezegd. Nu wordt expliciet aandacht besteedt aan het rijmen.

De leerkracht schrijft alleen de laatste woorden op een flap.

Gebruik bij de jongste kleuters korte, eenlettergrepige, klankzuivere woorden.

De kinderen kunnen zo zien dat de woorden ook bijna hetzelfde uit zien.

Het zijn rijmwoorden, ze klinken op het eind hetzelfde en ze zien op het einde ook hetzelfde uit.

Dit kunnen ook nonsens rijmwoorden zijn. Het gaat hier alleen om dezelfde klanken.

wind – kind	boom – oom	nat – blad
braam – raam	den – pen	eik – rijk
zwam – lam	trui – lui	jas – tas

Vervolgens geeft de leerkracht andere woorden waarmee de kinderen kunnen rijmen.

mos	laars	koud	peer	wind
beer	zon	rood	bes	tak

Een paar woorden worden op de flap geschreven en de woorden die rijmen.

Zo kunnen de kinderen zien dat ze achter aan hetzelfde zijn.

Gebruik eventueel voor het eindstuk (eindrijm) een andere kleur.

Rijmzinnen maken:

Doel:

- De leerlingen kunnen zelf de zin afmaken door het juiste rijmwoord te vinden.
- De leerlingen ontdekken dat het iets moet betekenen, anders klopt de zin niet.

Inhoud:

De leerkracht geeft de eerste zin volledig en bij de tweede zin ontbreekt het laatste woord. Dit is het rijmwoord dat de leerlingen moeten invullen.

Diep in het donkere **bos**.
Ligt een stukje.....**mos**.

In de herfst wordt het **koud**.
De grote beer is al.....**oud**.

Rik, Dik en Diewertje hebben **pret**.
Maar als het avond is moeten ze naar....**bed**.

De volgende morgen **vroeg**.
Eten ze**genoeg**.

Rik, Dik en Diewertje krijgen een nieuwe trui **erbij**.
Oh jongens wat zijn ze**blij**.

Hun nieuwe trui is **rood**.
Oh kijk, daar ligt een**noot**.

De truien van hun vogelvriendjes zijn **geel**.
Alle vogels bij elkaar, dat zijn er**veel**.

Paddestoelen staan in een **groep**.
Tussen de stelen ligt een hoopje.....**poep**.
Aan een boompje hangt **bes**.
Nee, het zijn er.....**zes**.

Niet zoveel snoepen, zegt Diewertje tegen **beer**.
Pak toch liever een**peer**.

Zinnen nazeggen:

Doel:

- De leerlingen kunnen een zin correct nazeggen.
- De leerlingen kunnen de zin in zijn geheel nazeggen.

Inhoud:

De leerkracht zegt een zin en de leerling zegt hem na.

Moeder Eekhoorn is druk bezig.
Wat ze doet is een geheim.
De kinderen gaan slapen.
De volgende morgen worden de jonge eekhoorns wakker.
In de herfst is het heel erg koud.
Ze huppelden vrolijk het grote bos in.
De jonge eekhoorns ontdekken een grote groep paddestoelen.
Ze klimmen voorzichtig in de hoge bomen.
Daar zien ze prachtige rode bessen.
Beer is gulzig aan het hamsteren.
Een grote vuurrode zon gloeit alsof hij in brand staat.

We stappen door het bos.

Doel:

- De leerlingen kunnen zinnen opdelen in woorden m.b.v stapjes.
- De kinderen kunnen m.b.v de stapjes tellen hoeveel woorden er in een zin zitten.

Inhoud:

Ik zeg een zin en jullie moeten die zin lopen, stappen.
Voor ieder woord dat je hoort moet je een stap zetten.

In het bos staat een boom.
In die boom woont Rik.
Rik heeft een broer en een zus.
Pa en ma zijn er ook.
Het is koud.
Hier is een trui.
In het bos is veel kleur.
Een mus is geel.
De bes is rood.
Het blad is rood en geel.
Beer eet snel een bes.
De zon is vuur-rood.
Dik wordt heel erg moe.
Ze gaan naar huis.
Ma zegt: naar bed.

De zinnen met twee tot vijf woorden kunnen ook door groep 1 gebruikt worden. De langere zinnen zijn voor groep 2 bedoeld, afhankelijk van het niveau van het kind.

Deze oefening kan ook gedaan worden met blokjes, leg voor ieder woord dat je hoort een blokje. Wanneer je hiervoor kiest is het belangrijk dat je observeert hoe het kind de blokjes neerlegt. Van links naar rechts? Zit er een ordening in?

Woorden in klankgroepen verdelen.

Doel:

- De leerlingen kunnen woorden in lettergrepen opdelen m.b.v. sprongetjes.
- De leerlingen kunnen de woordstukjes tellen en ervaren dat woorden verschillend van lengte zijn.
- De leerlingen horen het verschil tussen lange en korte woorden.

Inhoud:

De leerkracht zegt het woord en de leerlingen springen het in stukjes.

Don - ker.
Bo - men.
Pad - de - stoel - en.
Sla - pen.
Die - wer - tje.
Ont - dek - king.

De leerkracht kan de opdracht ook omdraaien. Zij zegt de stukjes en de kinderen zeggen het woord.

Tussendoel 5: Taalbewustzijn (fonologisch bewustzijn).

Losse letters en klanken.

La 5.

Woorden op beginrijm.

Doel:

- De leerlingen herkennen woorden die dezelfde beginklank hebben.
- De leerlingen horen het verschil tussen woorden die een andere beginklank hebben.
- De leerlingen kunnen zelf woorden bedenken die een zelfde beginklank hebben.

Inhoud:

Twee eekhoornkinderen hebben dezelfde letter vooraan in hun naam. Welke kinderen zijn dat?

De leerkracht legt flink de nadruk op die eerste letter.

Luister maar RRRRRRRRrik, DDDDDDDdik en DDDDDDDieuwertje.

Dit schrijven we ook op een flap, zodat de kinderen het ook kunnen zien.

De leerkracht pakt een kaartje uit de la waar het bijltje op staat. Hier staan nog meer woorden op. De leerkracht leest het woord en rekt daarbij de eerste klank lang uit.

De kinderen mogen zeggen welke klank ze het eerst, vooraan hoorden.

Er staat op:

- gulzig, vooraan hoor ik de g
- jas, vooraan hoor ik de : j
- slaap, vooraan hoor ik de : s
- loop, vooraan hoor ik de : l
- zoek, vooraan hoor ik de : z
- trui, vooraan hoor ik de : t
- mos, vooraan hoor ik de : m
- sok, vooraan hoor ik een : s
- noot, vooraan hoor ik de : n
- rood, vooraan hoor ik de : r
- eekhoorn, vooraan hoor ik een : ee
- geel, vooraan hoor ik de : g

De woorden kunnen op de flap gerangschikt worden, de woorden die de eerste letter hetzelfde hebben bij elkaar.

De kinderen mogen zelf woorden bedenken die in een van de rijtjes passen.

In het laatje zitten ook woorden die dezelfde beginklank hebben, kinderen kunnen die sorteren.

Hakken en plakken.

Doel:

- De kinderen kunnen losse klanken samenvoegen tot een woord, de zin biedt hierbij ondersteuning.

Inhoud:

In het laatje met de bijl zit ook een hak en plak oefening waarbij de leerkracht een zin zegt waarvan ze het laatste woord in stukjes hakt.

Bij de jongste kleuters kan de leerkracht het eerst gedeelte aan elkaar laten en alleen de laatste letter los hakken.

Een voorbeeldzin: De bes is **roo d**.

De eekhoortjes wonen in het **bo s**.

Moeder breit een **tr ui**.

Die trui is **roo d**.

De kinderen gaan naar **be d**.

Ze vallen al gauw in **slaa p**.

De volgende morgen eten ze **broo d**.

En drinken ze **sa p**.

Daarna gaan ze in het **bo s**.

Met hun nieuwe **tr ui**.

Boven in de **boo m**.

Hangt een rode **be s**.

Beer eet de **be s**.

Tussendoel 6: Alfabetische principe.

Zoem zoem zoem de letterbij, maakt ons blij.

La 6.

Doel:

- De leerlingen maken kennis met de letterbij, die erg van letters houdt.
- De leerlingen kunnen de letter **r** herkennen tussen andere letters.
- De leerlingen kunnen de positie van de letter aangeven in een woord dat visueel aan geboden wordt.
- De leerlingen kunnen de positie van de letter aangeven in een woord dat auditief aangeboden wordt.

Inhoud:

Vooraf zou de leerkracht in de groep bij de jongste kleuters heel opzichtig op allerlei plekken in de klas een grote **r** kunnen hangen.

Als een leerling het laatje van de bij open wil maken klinkt er gezoem. Met z'n allen luisteren we naar het geluid. "Waar komt dat toch vandaan?"

In het laatje ligt een bijtje. Het is zoem de letterbij.

"Ik ben zoem", zegt het bijtje, "en ik heb zo'n honger.

De leerkracht wil hem honing geven, maar dat lust hij niet.

"Ik lust alleen maar letters".

"Ik ben zoem de letterbij en ik maak kinderen blij".

Zoem vliegt door de klas op zoek naar letters. De kinderen helpen hem erbij, zoeken letters en wijzen ze aan. Zoem kan moeilijk beslissen welke letter hij vandaag eens zal proeven.

Uiteindelijk vliegt hij terug naar zijn laatje en vindt daar de letter **r**.

Hij wil deze letter wel eens proeven, maar vraagt voorzichtig eerst de kinderen om raad.

- Wie weet hoe deze letter heet?
- Wie heeft deze letter al eens geproefd?
- Zie je deze letter op het boek?
- Zit deze letter in het versje?
- Wie heeft deze letter in zijn naam?

Alleen als de kinderen de letter kennen wil de letterbij eraan proeven, want letters die ze niet kent die eet ze niet.

Zoem snoept van de letter. Als hij zijn buikje vol heeft dan gaat hij terug in het laatje en gaat slapen in zijn letterlaatje.

Vervolgactiviteiten:

- De lettermuur oftewel de ABC-muur.
Tijdens het werken kunnen kinderen tekeningen maken of plaatjes uitknippen van woorden met de letter r. Deze tekeningen krijgen een plekje aan de lettermuur bij de letter r.
- De letter r op a4 formaat en de kinderen laten inkleuren, beplakken, bestempelen met kleine r - retjes.
- Schrijf- stempelhoek.
Een kaart maken.
Hoe ziet een kaart eruit? Hoe zullen we dat gaan doen? Kinderen zelf een idee laten aandragen en indien nodig sturen.
- Werkblad maken met woordstukjes.
Op het werkblad staan tekeningen die betrekking hebben op het thema. Onder iedere tekening staan vier hokjes. De kinderen krijgen de opdracht net zoveel hokjes te kleuren als er stukjes zijn. Wanneer kinderen hier moeite mee hebben, laat ze het woord nog eens klappen of stappen.
Dit werkblad kan ook als signaleringsinstrument voor de leerkracht dienen.
- De letterspringplank (groep 2 - 3).
Op een groot zwart bord staan witte open cirkels.
In de cirkels schrijft de leerkracht letters die de leerlingen kennen.
Door van de ene cirkel naar de andere te springen en de letter te verklanken, analyseren ze een woord dat door de leerkracht gegeven is.

